

Flora en fauna quickscan Prins Bernhardstraat te Oud-Beijerland

Rapportnr.
Auteurs
Opdrachtgever
Contactpersoon
Datum uitgave

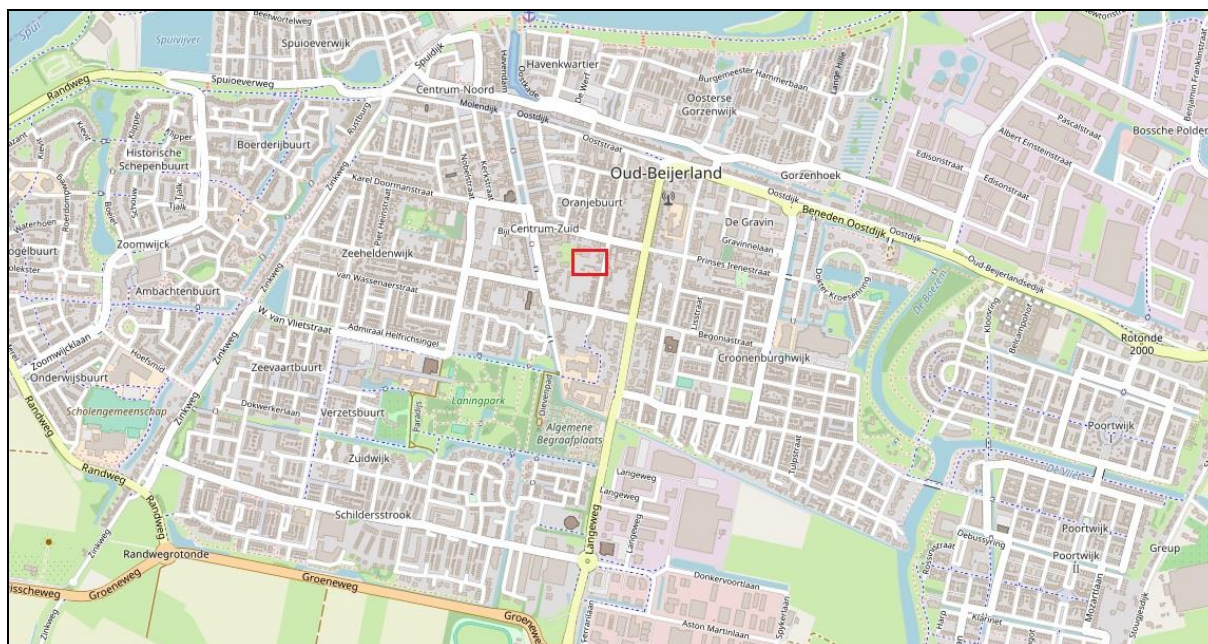
2018-N31
E. van Doorn & S.D. Elzerman
R3 Advies
Dhr. D.N.J. van Horssen
1 oktober 2018

Flora en fauna quickscan Prins Bernhardstraat te Oud-Beijerland

Aanleiding

Er zijn plannen voor de ontwikkeling van een braakliggend terrein in de gemeente Oud-Beijerland (provincie Zuid-Holland). Het betreft kadastraal perceel 5910 in de bebouwde kom van Oud-Beijerland. Het plangebied ligt tussen de Prins Bernhardstraat, Steenenstraat, Oost-Voorstraat en Julianastraat (Figuur 1). Het gaat om de uitbreiding van een bestaand bedrijfsgebouw en de aanleg van parkeergelegenheid.

Figuur 1. De ligging van het plangebied in Oud-Beijerland is aangegeven met een rood kader.

De Wet natuurbescherming bestaat uit drie hoofdstukken: soortenbescherming, gebiedsbescherming en beschermde houtopstanden. De flora en fauna quickscan vormt een verkennend onderzoek naar beschermde situaties in het plangebied. Hiermee kunnen effecten van de ruimtelijke ontwikkeling op de beschermde situatie(s) worden uitgesloten, maar in sommige gevallen is vervolgonderzoek nodig om hier meer zekerheid over te krijgen. De bevindingen kunnen aanleiding geven voor het treffen van beschermingsmaatregelen. Bij de aanwezigheid van (een) beschermde soort(en) kan een ontheffing op de Wet natuurbescherming nodig zijn voor de werkzaamheden.

Methodiek

De flora en fauna quickscan richt zich op de drie hoofdstukken van de Wet natuurbescherming. In het kader van de soortenbescherming is een veldinventarisatie in combinatie met een bureauonderzoek uitgevoerd. Het (potentiële) voorkomen van een beschermde plant- of diersoort is hierbij zoveel mogelijk in kaart gebracht. Middels een bureauonderzoek zijn actuele verspreidingsgegevens van beschermde soorten verzameld. Dit levert een lijst met beschermde soorten op die in de omgeving voorkomen. Vervolgens is met een eerste veldinventarisatie, op 5 september 2018, in detail het plangebied onderzocht, waarbij gekeken is naar de (mogelijk) aanwezige beschermde soorten en de functie die het gebied kan vervullen voor deze soorten. Bij het veldbezoek is het plangebied lopend doorkruist. Voor soorten, die ten tijde van het veldbezoek niet actief waren, is op basis van het voorkomen en biotoop een inschatting gemaakt over de geschiktheid van de lokale situatie. De weersomstandigheden (bewolgingsgraad 8/8, 18°C, 2Bft. Noordoost) waren tijdens het veldbezoek voldoende om een gedegen beeld van de situatie te krijgen.

In veel gevallen kan door een quickscan de aanwezigheid van beschermde soorten worden vastgesteld of uitgesloten. Het kan echter voorkomen dat vervolgonderzoek nodig is om het voorkomen van een beschermde plant of diersoort te kunnen bepalen. Een quickscan kan in principe op elk moment van het jaar worden uitgevoerd en is gericht op alle beschermde soortgroepen. Vervolgonderzoek moet worden afgestemd op de periode van het jaar dat de beschermde soort(groep) actief is. De trefkans op een bepaalde soort is dan het grootst, waardoor het onderzoek effectief kan worden uitgevoerd. De juiste periode is afhankelijk van de te onderzoeken soort(groep)(en).

In het kader van de gebiedsbescherming (Art. 2.1-2.11 uit Wnb) is een bureaustudie uitgevoerd. Hierbij wordt een analyse gemaakt van de te verwachten externe effecten die optreden als gevolg van de werkzaamheden, de nieuwe inrichting van het terrein en het toekomstige gebruik van het plangebied. De analyse richt zich op effecten op beschermde natuurgebieden van het Europese netwerk Natura 2000 en het NatuurNetwerk Nederland (voormalige Ecologische Hoofdstructuur). Wanneer wezenlijke effecten te verwachten zijn dan kan dit aanleiding vormen tot vervolgonderzoek, zoals het berekenen van de stikstofdepositie.

De bescherming van bossen, bomenlanen en monumentale bomen buiten de bebouwde kom is geregeld in Art. 4.1-4.7 uit de Wnb. Binnen de quickscan wordt getoetst of het kappen van bomen in het plangebied leidt tot een overtreding van deze regelgeving. Als dat het geval is dan moet een Omgevingsvergunning worden aangevraagd. Voor bomen binnen de bebouwde kom kan een gemeente zelf bepalen of hier voorwaarden aan het kappen verbonden zijn. Mogelijk is in sommige situaties een kapvergunning nodig.

Wet- en regelgeving

Dit onderzoek richt zich op de beschermde soorten uit de Wet natuurbescherming. Deze wet heeft per 1 januari 2017 de Flora- en faunawet, Boswet en Natuurbeschermingswet 1998 vervangen. Hieronder is een overzicht gegeven van de Zorgplicht en verbodsbepalingen in de nieuwe wet.

De Wnb verschilt van de oude wetten in de formulering van de Algemene Zorgplicht en de verbodsbepalingen. Daarnaast verschilt de lijst van beschermde soorten dieren en planten van de Flora- en faunawet.

Algemene Zorgplicht (Art. 1.11)

In beginsel zijn alle in Nederland in het wild levende dieren en planten beschermd. De bescherming wordt vormgegeven door verbodsbepalingen en een Algemene Zorgplicht. De Wnb richt zich op de bescherming van soorten en gebieden. Echter, de intrinsieke waarde van elk individueel dier en plant wordt wel erkend. Mensen mogen hier dus niet onzorgvuldig mee omgaan.

Vanuit deze gedachte is de Zorgplicht opgesteld:

- *Een ieder neemt voldoende zorg in acht voor Natura 2000-gebieden, bijzondere nationale natuurgebieden en voor in het wild levende dieren en planten en hun directe leefomgeving.*
- *De zorg, bedoeld in het eerste lid, houdt in elk geval in dat een ieder die weet of redelijkerwijs kan vermoeden dat door zijn handelen of nalaten nadelige gevolgen kunnen worden veroorzaakt voor een Natura 2000-gebied, een bijzonder nationaal natuurgebied of voor in het wild levende dieren en planten:*
 - *dergelijke handelingen achterwege laat, dan wel,*
 - *indien dat achterwege laten redelijkerwijs niet kan worden gevergd, de noodzakelijke maatregelen treft om die gevolgen te voorkomen, of*
 - *voor zover die gevolgen niet kunnen worden voorkomen, deze zoveel mogelijk beperkt of ongedaan maakt.*

De Zorgplicht is een algemene fatsoenseis die voor iedereen geldt.

Verbodsbepalingen (Art. 3.1 t/m 3.10)

De bescherming van planten en dieren is gebaseerd op het 'Nee, tenzij'-principe. Dit wil zeggen, dat in principe werkzaamheden of ruimtelijke ontwikkelingen geen negatief effect mogen hebben op beschermde flora en fauna, tenzij dit uitdrukkelijk is toegestaan.

Hierbij wordt onderscheid gemaakt tussen reguliere werkzaamheden en ruimtelijke ontwikkelingen. Wanneer de activiteiten geen negatief effect hebben op de flora en fauna dan is geen ontheffing nodig. In veel gevallen is dat echter moeilijk vooraf te bepalen. Daarom wordt vaak vooraf het voorkomen van beschermde soorten in kaart gebracht door een ecologisch adviseur. Hiermee wordt niet alleen de aanwezigheid van een soort binnen de projectlocatie bepaald, maar ook het gebiedsgebruik en daarmee het effect van de activiteiten.

In de Wnb zijn de verbodsbepalingen gekoppeld aan de verschillende beschermde soorten vanuit de Vogelrichtlijn, Habitatrichtlijn en internationale verdragen. De verbodsbepalingen, die in het kader van een flora en fauna quickscan van belang zijn, worden besproken in Artikel 3.1, 3.5 en 3.10 van de Wnb:

Artikel	Verbodsbepalingen
3.1	Het is verboden opzettelijk in het wild levende vogels te doden, te vangen en te verstoren. Het is verboden opzettelijk nesten, rustplaatsen en eieren van vogels te vernielen, beschadigen, weg te nemen, rapen en onder zicht te hebben. <i>(Soorten genoemd in de Vogelrichtlijn)</i>
3.5	Het is verboden in het wild levende dieren in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te doden, te vangen, te verstoren. Het is verboden eieren van dieren opzettelijk te vernielen of te rapen. Het is verboden de voortplantingsplaatsen van dieren te beschadigen of te vernielen. Het is verboden planten in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te plukken, te verzamelen, af te snijden, te onwortelen of te vernielen. <i>(Soorten genoemd in bijlage IV, onderdeel a, bij de Habitatrichtlijn, bijlage II bij het Verdrag van Bern of bijlage I bij het Verdrag van Bonn)</i>
3.10	Het is verboden in het wild levende zoogdieren, amfibieën, reptielen, vissen, dagvlinders, libellen en kevers opzettelijk te doden, te vangen, de vaste verblijf- en rustplaatsen te beschadigen of te vernielen. Het is verboden vaatplanten in hun natuurlijke verspreidingsgebied te plukken, te verzamelen, af te snijden, te onwortelen, of te vernielen. <i>(Aangewezen soorten in de bijlage, onderdeel A & B van de Wet Natuurbescherming)</i>

De Wnb deelt beschermde flora en fauna in drie groepen in:

- Alle van nature in Nederland in het wild levende vogels (Vogelrichtlijn).
- Alle internationaal beschermde flora en fauna (die genoemd zijn in Bijlage IV van de Habitatrichtlijn, Bijlage I en II van het Verdrag van Bern en Bijlage II van het Verdrag van Bonn).
- Alle nationaal beschermde flora en fauna (die genoemd zijn in Bijlage A & B van Wnb).
- Bij de laatste twee punten gaat het om de bescherming van verschillende inheemse soorten vogels, zoogdieren, amfibieën, reptielen, vissen, dagvlinders, libellen, kevers, sporenplanten en vaatplanten in Nederland.

De drie gedefinieerde groepen hebben hetzelfde beschermingsniveau in de Wnb. Het is noodzakelijk om voor alle ruimtelijke ontwikkelingen en werkzaamheden een ontheffing aan te vragen indien beschermde flora en/of fauna in de projectlocatie aangetroffen of aangetoond is.

Vogels

Alle in Nederland voorkomende vogelsoorten worden in beginsel gelijkwaardig beschermd. Het is in het algemeen verboden om vogels te doden, te verontrusten, hun nesten en vaste rust- en verblijfplaatsen te verstoren. In de praktijk gaat het met name om werkzaamheden gedurende het broedseizoen. Buiten het broedseizoen zullen veel activiteiten minder problemen geven voor de meeste vogelsoorten. Uitzondering hierop vormt een selectie aan vogelsoorten die jaarronde bescherming genieten (Ministerie van LNV, 2009). De nesten van deze soorten mogen ook buiten het broedseizoen niet verstoord worden. De jaarrond beschermde vogelsoorten zijn ingedeeld in vijf categorieën. Voor de soorten uit de vijfde categorie geldt alleen onder specifieke omstandigheden een ontheffingsplicht.

Voortplantings-, vaste rust- en verblijfplaatsen dieren

Naast de dieren zelf worden ook hun voortplantings-, vaste rust- en verblijfplaatsen beschermd. Onder een voortplantingsplaats wordt niet alleen een nest van een vogel of kolonieverblijf voor vleermuizen

verstaan, maar ook de functionele omgeving. Sommige faunasoorten zijn zeer kritisch wat betreft hun foerageerplek of slaapplek. Zij stellen specifieke eisen aan het leefmilieu en kunnen ook moeilijk overschakelen op een veranderde situatie. Indien werkzaamheden invloed hebben op vaste rust- en verblijfplaatsen dient een ontheffing te worden aangevraagd.

Vrijstellingsregeling van de verboden

Voor internationaal en nationaal beschermde soorten geldt in sommige gevallen een algemene vrijstelling voor werkzaamheden. Iedere provincie heeft apart bepaald welke flora en fauna valt onder deze vrijstellingsregeling (Provinciale Staten van Zuid-Holland, 2016b).

De vrijstelling geldt voor de volgende werkzaamheden:

- De ruimtelijke inrichting of ontwikkeling van gebieden, daaronder begrepen het daarop volgende gebruik van het ingerichte of ontwikkelde gebied;
- Bestendig beheer of onderhoud in de landbouw of bosbouw;
- Bestendig beheer of onderhoud aan vaarwegen, watergangen, waterkeringen, waterstaatswerken, oevers, vliegvelden, wegen, spoorwegen of bermen, of in het kader van natuurbeheer;
- Bestendig beheer of onderhoud van de landschappelijke kwaliteiten van een bepaald gebied.

Vallen de activiteiten onder één van deze noemers dan is de vrijstellingsregeling van de verbodsbepalingen van de Wet Natuurbeheer van toepassing. Als geen sprake is van dit type werkzaamheden dan is toch een ontheffingsaanvraag nodig. De Algemene Zorgplicht blijft in alle gevallen wel van kracht.

Natura 2000 en NatuurNetwerk Nederland (NNN)

Om de achteruitgang van de biodiversiteit in Europa te stoppen worden belangrijke natuurgebieden met elkaar verbonden. Dit netwerk van Europese natuurgebieden is Natura 2000. De wettelijke bescherming van Natura 2000-gebieden in Nederland is verankerd in de Wet Natuurbescherming. Natura 2000-gebieden worden beschermd op basis van het voorkomen van bepaalde soorten flora en fauna en/of waardevolle landschappen. Projecten op het gebied van ruimtelijke ontwikkeling mogen geen negatieve invloed hebben op de doelsoorten waarvoor het Natura 2000-gebied is aangewezen. Hierbij dient ook de 'externe werking' van een buiten het Natura 2000-gebied gelegen project op het beschermde natuurgebied getoetst te worden.

Het NatuurNetwerk Nederland (voormalige Ecologische Hoofdstructuur) vormt een uitbreiding op het Natura 2000-netwerk binnen Nederland. Binnen het NNN liggen niet alleen beschermde natuurgebieden, maar ook landbouwgebieden die beheerd worden volgens agrarisch natuurbeheer en grote wateren, zoals de kustzone van de Noordzee en Waddenzee. Door deze gebieden met verbindingszones aan elkaar te koppelen ontstaat een netwerk waar uitwisseling kan plaatsvinden tussen flora en fauna. Op deze manier kan de Nederlandse biodiversiteit worden ondersteund. Het NNN is niet in zijn geheel door een wettelijke kader beschermd, maar door een beleidskader (Ministerie van LNV en VROM en de provincies, 2006). In de Verordening Ruimte (2016a) heeft de provincie Zuid-Holland beschreven op welke wijze invulling gegeven wordt aan de bescherming van de NNN.

Beschermde houtopstanden

Het derde hoofdstuk van de Wet natuurbescherming heeft betrekking op houtopstanden en is een vervanging van de voormalige Boswet. Monumentale bomen en bospercelen worden wettelijk beschermd. Het is niet toegestaan om deze bomen zomaar te kappen. Gemeenten hebben de bevoegdheid om eigen regelgeving op te stellen voor bomen binnen de bebouwde kom. De regels voor de kapvergunning vallen buiten de reikwijdte van dit onderzoek. Deze informatie kan worden opgevraagd bij de betreffende gemeente.

Resultaten

Het plangebied is beschreven aan de hand van de landschappelijke en ecologische kenmerken. Vervolgens worden de aangetroffen en, indien van toepassing, de te verwachten soorten behandeld.

Figuur 2. Detailkaart ligging plangebied aan de Prins Bernhardstraat in Oud-Beijerland.

Beschrijving plangebied

Het onderzoek is uitgevoerd op een perceel dat gelegen is nabij het centrum van Oud-Beijerland (Figuur 2). Het plangebied is een braakliggende terrein dat omringd wordt door bebouwing. Het terrein grenst aan de achtertuinen van verschillende woningen.

De toegang tot het plangebied ligt aan de Prins Bernhardstraat (Figuur 3). Het bestaat uit een halfverhard pad dat tussen de woningen loopt naar een groengebied binnen de bebouwing. Langs het verharde pad ligt een smalle groenstrook met daarop een tweetal aanhangers en zeecontainers (Figuur 4).

Figuur 3. Prins Bernhardstraat met de toegang tot het plangebied bij de pionnen/witte auto links in beeld.

Figuur 4. Halfverharde toegangsweg tot het plangebied.

In het westelijke deel langs het pad ligt een stuk verruigd grasveld met tevens een drietal aanhangers en overwoekerde (bouw)materialen (Figuur 5). Het hekwerk aan het einde van het plangebied is verwijderd om een doorgang te creëren voor bouwverkeer naar de achterkant van een woning aan de Oost-Voorstraat. Rijplaten zijn neergelegd om vrachtwagens met materialen toegang te bieden tot het binnenterrein (Figuur 6).

Figuur 5. Overzicht van het plangebied in westelijke richting met aanhangers en overwoekerde bouwmaterialen.

Rondom het plangebied staat een hekwerk dat overwoekerd is met Haagwinde *Convolvulus sepium* en braam *Rubus spec.* (Figuur 5). De doorkijk is naar een mooi onderhouden boomgaard en tuinen van woningen aan de Prins Bernhardstraat links en Steenenstraat in het midden. Daarnaast staan er middenin het plangebied een aantal overwoekerde sierplanten in potten op worteldoek (Figuur 6). Binnen het plangebied staan geen bomen of gebouwen. Er is ook geen water aanwezig.

Figuur 6. Overzicht van het groene binnenterrein achter het plangebied. Op de achtergrond zijn de woningen aan de Oost-Voorstraat (midden) en Julianastraat (rechts).

Soortenbescherming

Vogels – jaarrond beschermde soorten

Ten tijde van het veldbezoek was het broedseizoen voor veel vogels al ten einde. Daarom is de geschiktheid van het plangebied voor jaarrond beschermde soorten ingeschat op basis van de terreinkenmerken en aanwezige soorten. Bij het veldbezoek zijn geen jaarrond beschermde (roof)vogels waargenomen. De nesten en vaste rustplaatsen van jaarrond beschermde (roof)vogels zijn het gehele jaar beschermd; ook op het moment dat deze vogels geen gebruik maken van deze verblijfplaatsen.

Een aantal jaarrond beschermde vogels verkiezen broedplaatsen onder daken met dakpannen en stenige holtes in gebouwen. De aanwezigheid van deze gebouwbewonende jaarrond beschermde vogels, zoals Huismus *Passer domesticus* en Gierzwaluw *Apus apus* kan uitgesloten worden op basis van de afwezigheid van gebouwen binnen het plangebied. Beide soorten komen algemeen voor binnen de bebouwde kom van Oud-Beijerland (Sovon, 2018; Luitwieler *et al.*, 1999).

Voor de Huismus geldt echter dat voor een succesvolle nestlocatie in de directe omgeving ook voldoende beschutting en foerageerplekken voorhanden moeten zijn. Een nest kan alleen succesvol functioneren als voldoende kwalitatief habitat aanwezig is om te kunnen voortplanten (BIJ12, 2017).

Rond het plangebied staan een aantal bomen en struiken met bramenstruweel die een ideale rustplaats kunnen zijn. Tijdens het veldbezoek is op het groene binnenterrein geen Huismus waargenomen. Om een algemeen beeld te krijgen van de aanwezigheid van Huismussen is rondgang door de woonwijk gemaakt. Er zijn toen geen Huismussen in de omgeving waargenomen. De kans dat de struiken met braamstruweel bij het plangebied gebruikt worden als gezamenlijke rustplaats is daarmee klein. Bovendien bleken in de directe omgeving alternatieven beschikbaar.

Binnen het plangebied zijn geen bomen aanwezig. Naast het plangebied staan wel een paar bomen. Deze zijn gecontroleerd op de aanwezigheid van nesten van jaarrond beschermde vogels. In de bomen naast het plangebied zijn geen nesten waargenomen die geschikt zijn voor jaarrond beschermde vogelsoorten, zoals roofvogels of uilen. De aanwezigheid van jaarrond beschermde vogels is hiermee uit te sluiten.

Vogels – jaarrond beschermde soorten categorie 5

Nesten van categorie 5-soorten zijn jaarrond beschermd wanneer specifieke ecologische omstandigheden dat rechtvaardigen. Er zijn twee soorten uit deze categorie waargenomen, te weten Ekster *Pica pica* en Koolmees *Parus major*. Binnen het plangebied staan geen bomen, waardoor nestgelegenheid voor beide soorten ontbreekt. Het terrein kan gebruik worden om te foerageren. Voor beide soorten zijn geen zwaarwegende ecologische redenen om van een ontheffingsplichtige situatie te spreken.

Overige vogels

Het veldbezoek is buiten het broedseizoen uitgevoerd, maar de aanwezige vogels geven wel een beeld van de potentiële broeders binnen het plangebied. Tijdens van het veldbezoek zijn Spreeuw *Sturnus vulgaris* en Houtduif *Columba palumbus* waargenomen. Daarnaast zijn Winterkoning *Troglodytes troglodytes* en Roodborst *Erithacus rubecula* gehoord in de struiken rond het plangebied. In de bomen en bosschages langs de randen van het plangebied kunnen de twee laatstgenoemde zangvogels tot broeden komen. Deze soorten broeden in holtes of maken een nest in het bramenstruweel (SOVON, 2002). De Houtduif kan tot broeden komen in één van de bomen naast het plangebied. De Spreeuwen vlogen in een groep over het plangebied en rustten een tijd in de bomen. De groene grasmat achter het plangebied vormt een goed foerageergebied voor deze soort. Alle broedende vogels zijn beschermd onder de Wet natuurbescherming. Voor de bramenstruwelen en struiken op de grens van het plangebied is het, in dat kader, belangrijk om te bekijken wanneer de beste tijd is ze te verwijderen. Het rooien van deze bosschages en struiken is niet toegestaan indien hier op dat moment gebroed wordt, ongeacht welke inheemse vogelsoort het betreft.

Zoogdieren

Alle zoogdieren uit Bijlage IV van de Europese Habitatrichtlijn zijn strikt beschermd in de Wet natuurbescherming. Veel van deze soorten konden op basis van het biotoop en de ligging van het plangebied binnen de bebouwde kom worden uitgesloten. Alleen met vleermuizen moest op voorhand worden rekening gehouden. In Oud-Beijerland en omgeving komen verschillende soorten voor (Broekhuizen *et al.*, 2016). Wat betreft de vleermuizen is de bescherming van drie gebiedsfuncties van belang om te analyseren. Het gaat hierbij om verblijfplaatsen, essentiële foerageergebieden en vaste vliegroutes.

Verblijfplaatsen kunnen eenvoudig worden uitgesloten op basis van het ontbreken van aanbod aan geschikt locaties binnen het plangebied. Vleermuizen zoals Ruige dwergvleermuis *Pipistrellus nathusii* en Watervleermuis *Myotis daubentoni* kunnen gebruikmaken van holtes in bomen als verblijfplaats (Limpens *et al.*, 1997). De enige bomen bij het plangebied staan net buiten het perceel. Bovendien hebben deze bomen geen holtes. Daarnaast zijn voor gebouwbewonende soorten als Gewone dwergvleermuis *Pipistrellus pipistrellus* en Laatvlieger *Eptesicus serotinus* geen gebouwen binnen het plangebied aanwezig. Daarentegen is wel een vleermuisverblijfplaats gevonden aan de Prins Bernhardstraat 103 (Figuur 10). Aan de voet van een gevel van een woning vlakbij het plangebied is mest van vleermuizen gevonden. Waarschijnlijk gaat het hierbij om een zomer- of paarverblijf van een Gewone dwergvleermuis of Ruige dwergvleermuis. De ruimtelijke ontwikkeling binnen het plangebied heeft geen effect op deze verblijfplaats.

De invloed van de bouw van een (bedrijfs-)woning op foerageermogelijkheden zijn beperkt. Het grootste gedeelte van het groene binnenterrein, dat het plangebied en de omringende achtertuinen samen vormen, blijft behouden. De algemeen voorkomende Ruige dwergvleermuis en Gewone Dwergvleermuis foerageren graag tussen bomen en boven struiken. Laatvlieger foerageert vooral op grotere hoogte boven open stukken groen, zoals de boomgaard nabij het plangebied. Vaste vliegroutes van vleermuizen lopen vooral langs lintvormige structuren, zoals bomenrijen en huizenblokken met groene achtertuinen (Limpens *et al.*, 1997). Als gekeken wordt naar de locatie van het plangebied, dan is hier geen lijnvormige structuur te zien. Aangenomen kan worden dat geen vaste vliegroute van vleermuizen door het plangebied loopt.

Figuur 7. Begroeide overhoekjes, zoals deze op de foto, zijn ideale schuilplekken voor kleine zoogdieren.

Naast de beschermde zoogdieren van de Habitatrichtlijn zijn een 'nationaal beschermde soorten' aangewezen op basis van Art. 3.10 uit de Wnb. Van deze zoogdieren kan een Egel *Erinaceus europaeus* actief zijn binnen het plangebied. Een overwinterings- of voortplantingsplaats is mogelijk onder de overgroeide aanhangers of onder het bramenstruweel (Figuur 8). Het grasveld is een goede foerageerplaats. Dit geldt ook voor verschillende soorten algemeen voorkomende muizen en kleine marterachtigen, zoals Wezel *Mustela nivalis* en Bunzing *Mustela putorius*. De omgeving is mogelijk geschikt als voortplantingsplaats, omdat hier genoeg schuilmogelijkheden zijn. Het plangebied heeft momenteel vele rommelhoekjes die zeer interessant zijn voor deze dieren (Figuur 7). De soorten, die hierboven besproken zijn, staan vermeld op de vrijstellingslijst van de provincie Zuid-Holland. Dit houdt in dat deze soorten zijn vrijgesteld van de ontheffingsplicht, maar nog wel de Zorgplicht van toepassing is (Provinciale Staten van Zuid-Holland, 2016b).

Figuur 8. Overwoekerd hekwerk met doorkijk naar boomgaard en tuinen van woningen buiten het plangebied.

Figuur 9. Overwoekerde sierplanten in pot op worteldoek.

Vaatplanten

Tijdens het veldbezoek is een lijst gemaakt van plantensoorten binnen het plangebied. In de grasvegetatie binnen het plangebied groeien naast verschillende soorten grassen ook ruigtekruiden zoals Smalle weegbree *Plantago lanceolata*, Ridderzuring *Rumex obtusifolius*, melkdistel *Sonchus spec.*, Rode klaver *Trifolium pratense*, Kruipende boterbloem *Ranunculus repens*, Paardenbloem *Taraxacum officinale*, Harig wilgenroosje *Epilobium hirsutum*, Akkerdistel *Cirsium arvense*, Akkerkool *Lapsana communis*, Hop *Humulus lupulus*, Grote brandnetel *Urtica dioica*, Jacobskruiskruid, *Jacobaea vulgaris subsp. vulgaris*, Hopklaver *Medicago lupulina*, Rood guichelheil *Anagallis arvensis subsp. arvensis* en Canadese fijnstraal *Conyza canadensis*. Deze algemene soorten zijn kenmerkend voor een voedselrijke en enigszins vochtige bodem (FLORON, 2018). Op sommige plekken groeiden soorten die veel aangetroffen worden in verstoorde grond. Gezien de soortensamenstelling binnen het plangebied worden geen beschermde planten verwacht.

Reptielen en amfibieën

In de Hoeksche Waard komen geen wilde, inheemse reptielen voor (Creemers & van Delft, 2009). Binnen het plangebied is geen water aanwezig in de vorm van een vijver of sloot, maar het is niet uitgesloten dat in één van de tuinen rond het plangebied een tuinvijver is. In dat geval kunnen daar algemene amfibieën, zoals Bruine kikker *Rana temporaria* en Gewone Pad *Bufo bufo*, voorkomen. Beide soorten kunnen zichzelf handhaven in diverse habitats, zoals tuinen en vijvers, zolang voortplantingswateren in de buurt zijn (Creemers & van Delft, 2009). Ze staan, net als andere amfibieën die algemeen voorkomen, op de vrijstellingslijst van de provincie en voor hen geldt dus de Zorgplicht (Provinciale Staten van Zuid-Holland, 2016b). Overigens kan de Rugstreeppad *Epidalea calamita*, die vanwege zijn opportunistische gedrag op bouwterreinen kan verschijnen, worden uitgesloten. Het biotoop in het plangebied en de wijde omtrek is ongeschikt voor deze Habitatrichtlijnsoort en nog hij is nog nooit waargenomen op de Hoeksche Waard (Creemers & van Delft, 2009).

Overige soortgroepen

Voor de strikt beschermde soorten van andere soortgroepen wordt het plangebied op basis van het veldbezoek en de literatuurgegevens niet geschikt geacht.

Figuur 10. Uitwerpselen van vleermuizen aan de voet van een gevel van de woning aan de Prins Bernhardstraat 103.

Gebiedsbescherming

Het plangebied ligt binnen een kilometer afstand tot het Natura 2000-gebied Oude Maas. De oeverzones en buitendijkse natuurterreinen langs deze rivier maken onderdeel uit van dit beschermde natuurgebied. Het dichtstbijzijnde oeverzone ligt langs het Spui bij de Beerenplaat om iets meer dan 800 meter ten noorden van het plangebied (Figuur 11). Het natuurgebied bevat geen habitats die gevoelig zijn voor stikstofdepositie. Daarnaast is geen effect te verwachten van de ruimtelijke ontwikkeling op de doelsoorten van het natuurgebied. Een wezenlijk negatief effect kan gezien de afstand tot het Natura 2000-gebied.

De Oud-Beijerlandsche Kreek ten westen van het plangebied maakt onderdeel uit van het NatuurNetwerk Nederland (NNN). Deze verbindingszone ligt meer dan 750 meter afstand van het plangebied (Figuur 11). De ruimtelijke ontwikkeling in het plangebied ontnemt geen terrein van het natuurnetwerk. Bovendien is ook geen direct negatief effect te verwachten, zoals het onderbreken van verbindingszones of een extern effect op de kreek. Het plangebied wordt omringt door bebouwing. Het zorgt niet voor een sterke toename in verstoring door licht, geluid of andere bron. Een wezenlijk negatief effect op het NNN kan dan ook redelijkerwijs worden uitgesloten.

Figuur 11. Ligging van het plangebied (rode stip bij pijl) ten opzichte van het NatuurNetwerk Nederland (groene vlakken en paarse verbindingzones) en Natura 2000-gebied (verticaal gestreept).

Beschermde houtopstanden

Binnen het plangebied zijn geen bomen aanwezig. Het hoofdstuk over beschermde houtopstanden van de Wet natuurbescherming kan dus buiten beschouwing gelaten worden.

Conclusie en aanbevelingen

Er zijn plannen voor de ontwikkeling van een braakliggend terrein binnen de bebouwde kom van Oud-Beijerland (gemeente Oud-Beijerland, provincie Zuid-Holland). De initiatiefnemer is van plan een (bedrijfs-)gebouw met parkeergelegenheid op een terrein tussen de Prins Bernhardstraat, Steenenstraat, Oost-Voorstraat en Julianastraat te realiseren.

Dit verkennende onderzoek was gericht op de beschermde soorten, beschermde natuurgebieden en houtopstanden die vallen onder de Wet natuurbescherming (Wnb). Het verkennende onderzoek bestond uit een bureauonderzoek en een veldbezoek. Hierbij is het voorkomen van beschermde soorten uit de Wnb zo nauwkeurig mogelijk ingeschat. Dit heeft geleid tot de volgende bevindingen:

Vogels

Binnen het plangebied kan de aanwezigheid van jaarrond beschermde vogels en hun nestplaatsen uitgesloten worden. De selectie aan soorten, die hieronder valt, zijn afhankelijk van bomen of gebouwen om te broeden. Deze zijn binnen het plangebied niet aanwezig. In algemene zin moet wel rekening gehouden worden met de aanwezigheid van broedvogels. In het bramenstruweel kunnen kleine zangvogels tot broeden komen. Aangezien de nesten van alle inheemse broedvogels in Nederland beschermd zijn gedurende de broedtijd (Art. 3.1 uit Wnb) wordt aangeraden te werken buiten deze kwetsbare periode. Het broedseizoen loopt globaal van maart tot en met juli, maar is soort specifiek.

Zoogdieren

Op basis van het biotoop en de ligging kunnen de meeste strikt beschermde soorten (van de Habitatrichtlijn) uitgesloten worden. Speciale aandacht ging uit naar de geschiktheid van het plangebied voor vleermuizen. Naast de dieren zelf zijn ook drie gebiedsfuncties beschermd. Voor de vleermuizen is geen geschikte verblijfplaats aanwezig wegens de afwezigheid van bomen en gebouwen. Het plangebied maakt samen met de omringende achtertuinen onderdeel uit van een groene ruimte binnen de bebouwde kom. Bebouwing van het plangebied laat echter nog voldoende groen over. Bovendien zijn in de omgeving alternatieve foerageergebieden, zoals het Laningpark. Daarnaast zijn geen aanwijzingen gevonden voor vaste vliegroutes door het plangebied. De aanwezigheid van Egel en marterachtigen is in het plangebied niet uit te sluiten, omdat het terrein geschikt is als foerageergebied en voor verblijfplaatsen, zoals tussen de overgroeide bouwmaterialen en onder de aanhangers. Deze grondgebonden zoogdiersoorten zijn nationaal beschermd op basis van Art. 3.10 uit de Wnb, maar staan vermeld op de vrijstellingslijst van de provincie Zuid-Holland. Dit houdt in dat deze soorten zijn vrijgesteld van de ontheffingsplicht, maar nog wel de Zorgplicht van toepassing is (Provinciale Staten van Zuid-Holland, 2016b).

Vaatplanten

Gezien de soortensamenstelling van flora binnen het plangebied worden geen beschermde vaatplanten verwacht.

Amfibieën en reptielen

Reptielen kunnen worden uitgesloten op basis van hun verspreiding. Binnen het plangebied is geen water aanwezig, dus voortplantingslocaties voor amfibieën kunnen ook worden uitgesloten. Indien in de omringende tuinen een tuinvijver aanwezig is dan kan een rondzwervend individu van de algemeen voorkomende amfibieën niet geheel worden uitgesloten. Deze staan allen vermeld op de provinciale vrijstellingslijst. De Zorgplicht is van toepassing op alle amfibieën.

Overige soortgroepen

Voor de strikt beschermde soorten van andere soortgroepen wordt het plangebied op basis van het veldbezoek en de literatuurgegevens niet geschikt geacht.

Gebiedsbescherming

De afstand tot het dichtstbijzijnde Natura 2000-gebied (Oude Maas) is dermate groot en de ligging midden in de bebouwde kom maken het dat een effect van de ruimtelijke ontwikkeling redelijkerwijs kan worden uitgesloten. Een wezenlijk negatief effect op het NatuurNetwerk Nederland valt bij normaal toekomstig gebruik ook niet te verwachten. De nieuwe inrichting van het plangebied ontnemt geen terrein van het natuurnetwerk.

Beschermde houtopstanden

Er zijn geen bomen binnen het plangebied aanwezig en dus geen bezwaren vanuit dit hoofdstuk van de Wnb.

Conclusie

Geconcludeerd kan worden dat voor deze ontwikkeling van het plangebied geen bezwaren zijn vanuit de Wet natuurbescherming. Tijdens het veldbezoek zijn geen beschermde soorten aangetroffen. Op voorhand konden enkele beschermde soorten niet direct worden uitgesloten vanwege het voorkomen in de directe omgeving van het plangebied. Tijdens het veldbezoek bleek uit nadere bestudering dat geen beschermde functies binnen het plangebied zijn. Effecten op nabijgelegen natuurgebieden kunnen ook redelijkerwijs worden uitgesloten. Voor de uitvoering van de huidige plannen is geen vervolgonderzoek of ontheffing op de Wet natuurbescherming nodig. Bij de uitvoering van de werkzaamheden dient wel de Zorgplicht in acht genomen te worden.

Aanbevelingen

De volgende aanbevelingen worden gedaan in het kader van invulling van de Zorgplicht (Art. 1.11 Wnb):

- Het verwijderen van struiken en struwelen wordt bij voorkeur buiten het broedseizoen uitgevoerd. Anders moet vooraf vastgesteld worden dat geen bewoonde vogelnesten aanwezig zijn. Alle broedende inheemse vogelsoorten en hun nesten zijn beschermd. Het broedseizoen duurt globaal vanaf half maart tot en met half juli, maar is soort specifiek. Er is geen sprake van een wettelijk beschermde periode. De bescherming heeft betrekking op het bewoond zijn van het nest.
- Naast broedvogels kunnen onder het struweel kleine zoogdieren als Egel, Wezel en Bunzing zich verschuilen. Algemeen voorkomende amfibieën uit de omgeving kunnen in het plangebied komen. Geef de aanwezige dieren de mogelijkheid om te vluchten of verplaats de dieren zorgvuldig naar een geschikte plaats elders in de omgeving.
- Aanbevolen wordt om bij de nieuwbouw voorzieningen op te nemen voor vleermuizen, Gierzwaluw en Huismus. Deze kunnen bestaan uit een geschikte spouwmuur met invliegopeningen (open stootvoegen) en afgedekt isolatiemateriaal of speciaal voor vleermuizen ontworpen inbouwkasten in de spouwmuren. Voor Gierzwaluw en Huismus kunnen nestkasten aan de gevel, speciale dakpannen op het dakvlak of een Vogelvide® in de dakgoot geplaatst worden. Dit geen wettelijke verplichting, maar een suggestie om een positieve bijdrage te leveren aan de populaties van beschermde (en soms bedreigde) soorten. Natuurinclusief bouwen levert een positieve bijdrage aan de biodiversiteit en het woongenot (Vink, Vollaard & de Zwarte, 2017).
- Bij de woning aan de Prins Bernhardstraat 103 is een verblijfplaats van vleermuizen gevonden. De ruimtelijke ontwikkeling in het plangebied heeft hier geen effect op. Geadviseerd om de gemeente Oud-Beijerland te informeren over deze beschermde situatie. De gemeente kan hier dan op letten bij toekomstige vergunningverlening bij de betreffende woning of in de directe omgeving. Bovendien krijgt de gemeente dan beter inzicht in de vleermuispopulatie.

Literatuur

- BIJ12. 2017. *Kennisdocument Huismus Passer domesticus*. Versie 1.0, juli 2017. BIJ12, Utrecht.
- Broekhuizen, S., Spoelstra, K., Thissen, J.B.M., Canters, K.J. & J.C. Buijs (red). 2016. *Atlas van de Nederlandse zoogdieren – Natuur in Nederland 12*. Naturalis Biodiversity Center & EIS Kenniscentrum Insecten en andere ongewervelden, Leiden.
- Creemers, R.C.M. & J.J.C.W. van Delft (red). 2009. *De amfibieën en reptielen van Nederland – Nederlandse Fauna 9*. Nationaal Natuurhistorisch Museum Naturalis, European Invertebrate Survey-Nederland, Leiden.
- FLORON. 2018. *NDFF Verspreidingsatlas planten*. Verkregen via <https://www.verspreidingsatlas.nl/maatplanten>, geraadpleegd op 4 september 2018. Nationale Databank Flora en Fauna, Nijmegen.
- Limpens, H., Mostert, K. & W. Bongers (red). 1997. *Atlas van de Nederlandse vleermuizen*. KNNV Uitgeverij, Zeist.
- Luitwieler, M., Mesker, C., Strucker, R. & J. Verkerk (red). 1999. *Vogels van de Hoeksche Waard*. Hoeksche Waards Landschap, Oud-Beijerland.
- Ministerie van Landbouw, Natuurbehoud en Visserij. 2009. *Wijziging beoordeling ontheffing Flora- en faunawet bij ruimtelijke ingrepen*. 26 augustus 2009. Brief Dienst Regelingen, Den Haag.
- Ministerie van LNV en VROM en de provincies. 2006. *Spelregels EHS*. Ministerie van LNV, Den Haag.
- Provinciale Staten van Zuid-Holland. 2016a. *Verordening Ruimte 2014 – Actualisering 2016*. Provincie Zuid-Holland, Den Haag.
- Provinciale Staten Zuid-Holland. 2016b. *Besluit van Provinciale Staten van Zuid-Holland van 9 November 2016, tot vaststelling van de Verordening uitvoering Wet natuurbescherming Zuid-Holland, met nummer 6949*. Provinciaal Blad Nr. 6788, 20 december 2016. Provincie Zuid-Holland, Den Haag.
- RAVON. 2018. Rugstreeppad *Epidalea calamita*. In: *NDFF Verspreidingsatlas amfibieën*. Verkregen via <https://www.verspreidingsatlas.nl/A232>, geraadpleegd op 4 september 2018. RAVON, Nijmegen.
- SOVON Vogelonderzoek Nederland. 2002. *Atlas van de Nederlandse Broedvogels 1998-2000 – Nederlandse Fauna 5*. Nationaal Natuurhistorisch Museum Naturalis, KNNV Uitgeverij & European Invertebrate Survey-Nederland, Leiden.
- Sovon. 2018. *Voorlopige verspreidingskaart broedseizoen [per soort]*. Verkregen via <http://www.vogelatlas.nl/atlas/soorten/deel/B>, geraadpleegd op 4 september 2018. Sovon Vogelonderzoek Nederland, Nijmegen.
- Vink, J., Vollaard, J. & N. de Zwarte. 2017. *Stadsnatuur maken/Making Urban Nature*. Nai010 uitgevers, Rotterdam.
- Zoogdierverseniging. 2018. *NDFF Verspreidingsatlas zoogdieren*. Verkregen via <https://www.verspreidingsatlas.nl/zoogdieren>, geraadpleegd op 4 september 2018. Nationale Databank Flora en Fauna, Nijmegen.

Flora en fauna quickscan Prins Bernhardstraat te Oud-Beijerland

Status uitgave **Concept**
Rapport nr. 2018-N31
Auteurs Ing. Evelien van Doorn (Nature4All) & Sander D. Elzerman, Msc (Elzerman Ecologisch Advies)
Datum uitgave 1 oktober 2018

Foto's Evelien van Doorn & Sander Elzerman
Kaartmateriaal OpenStreetMap-auteurs 2018 (CC BY-SA), GoogleMaps, Provincie Zuid-Holland

Projectnr. 2018064
Opdrachtgever R3 Advies
Contactpersoon Dhr. mr. Dick van Horssen

© Elzerman Ecologisch Advies
Leeuwerik 20
3299 BZ Maasdam

Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd en/of openbaar worden gemaakt door middel van druk, fotokopie, microfilm of welke wijze dan ook, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de auteursrechthebbende. Elzerman Ecologisch Advies kan door de opdrachtgever niet aansprakelijk worden gesteld voor schade die voortvloeit uit gebruik van data of gegevens of door toepassing van aanbevelingen en conclusies, die zijn opgenomen in deze rapportage.